

Klaviatūra įvedamų ženklų aibės plėtimo metodai „X Window System“ grafinėje aplinkoje

Rimas Kudelis, 8 grupė

Klaviatūra

- Tai – įprasta kompiuterio klaviatūra
- Joje yra 48 klavišai, skirti raidžių ir kitų matomų ženklų įvedimui (neskaitant skaitmenų dalies)
- Jais įvedama 118 skirtingų matomų ženklų

Abėcėlė

- Lietuvių abėcėlėje yra 32 didžiosios ir 32 mažosios raidės:

Aa Aą Bb Cc Čč Dd Ee Ėė Ff Gg Hh Ii Įį Yy
Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Rr Ss Šš Tt Uu Ūų Ūū Vv
Zz Žž

- Bet tai – tik pagrindinė abėcėlė. Yra dar 34+34 kirčiuotosios raidės:

Àà Áá Ââ Ãã Ää Èè Éé Êê Ėė Éé Ėė Ìì Íí Îî Įį
Ýý Ÿÿ Ĵĵ Ľľ Ĺĺ Ññ Òò Óó Ôô Ññ Òò Óó Òò Óó Òò Óó
Ūū Ūū Ūū Ūū

- 35 iš jų neturi Unikodo kodų

Reikia būdo šioms raidėms įvesti

- Nedidinant klavišų skaičiaus
- Nemažinant kitų įvedamų simbolių aibės
- Neįsimenant kiekvienos raidės įvedimo kaip atskiro atvejo
- Neperjungiant klaviatūros išdėstymo
- Nedarant kitų nesąmonių
- **Intuityvaus ir paprasto**

Būdų yra net trys!

1. Tiesiogiai įvedant kombinacinius kirčių ženklus:

$\langle a \rangle, \langle \grave{\circ} \rangle = \grave{a}$

$\langle a \rangle, \langle \acute{\circ} \rangle, \langle \grave{\circ} \rangle = a\acute{\circ}\grave{\circ} = \grave{a}$

2. Naudojant tęsties klavišus:

$\langle \grave{ } \rangle, \langle a \rangle = \grave{a}$

$\langle \grave{ } \rangle, \langle \acute{ } \rangle, \langle a \rangle = a\acute{\circ}\grave{\circ} = \grave{a}$

3. Naudojant *Compose* klavišą:

$\langle \text{Compose} \rangle, \langle \grave{ } \rangle, \langle a \rangle = \grave{a}$

$\langle \text{Compose} \rangle, \langle \grave{ } \rangle, \langle \acute{ } \rangle, \langle a \rangle = a\acute{\circ}\grave{\circ} = \grave{a}$

1. Kombinaciniai kirčiai: būtų patogiau, bet...

- Nors $\langle a \rangle$, $\langle \acute{o} \rangle$, $\langle \grave{o} \rangle = \grave{a}$, bet:
 - $\langle i \rangle$, $\langle \grave{o} \rangle = \grave{i}$ ($i\grave{o}$), o ne \grave{i} ($i\ddot{o}$)
 - $\langle a \rangle$, $\langle \acute{o} \rangle$, $\langle \grave{o} \rangle$, $\langle \grave{o} \rangle$, $\langle \grave{o} \rangle = \grave{a}$, o ne...
- Kirčių rinkimas neintuityvus
- Šis būdas – geras atsarginis variantas „egzotiškiems“ atvejams

2. Tęsties ženklai: patogiau ir patikimiau

- Leistinos sekos aprašytos iš anksto – sunkiau suklysti
- Sekų rezultatai – taip pat
- Tiek sekų, tiek rezultatų ilgiai neriboti
- Trūkumas – bent trijų ženklų „veikimas“ pasikeičia:
 - $\langle \text{`} \rangle$, $\langle a \rangle = \grave{a}$ (ne `a, kaip įprasta)
 - $\langle \text{`} \rangle$, $\langle \grave{e} \rangle \neq$
 - $\langle \text{`} \rangle$, $\langle \text{Tarpas} \rangle = \text{`}$ (be tarpo)

3. *Compose* klavišas: tai, ko trūksta kitur

- Ankstesni privalumai plus:
- Kai nereikia, netrukdo
- Visiškai nekeičia įprasto klavišų funkcionalumo
- Įgalina pasinaudoti žymiai didesne intuityviai pasiekiamų diakritikų aibe (à, á, â, ã, ä...)
- Ne daugiau kaip vieno kirčio atveju galima raidę rinkti prieš kirtį, o ne po jo
- Jo funkciją lengva priskirti norimam klavišui

Išvados

- Naudokime *Compose*, o ypač neįprastoms kombinacijoms – savarankiškai įvedamus kombinacinius diakritinius ženklus
- Rašant šį darbą, sukurtas tam reikalingas **Compose** failas
- Ačiū už dėmesį :)